

GYAKORLATI KÖZIGAZGATÁSI KÖNYVTÁR ÉS DÖNTVÉNYTÁR

Szerkesztő és kiadó : dr. DOLENECZ JÓZSEF, ügyvéd.

Megjelenik
minden hónap 1-én és 15-én.

Előfizetési ár:

Egész évre 12 K Negyedévre 3 K
Félévre . . . 6 K Egy óra . . . 1 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal, a hová
az előfizetési díjak és levelek küldendők

Budapest,
VIII., József-körút 74. szám,
II. emelet II. ajtó.

I. évfolyam.

5. szám.

1905. márczius 1.

A segéderők.

Legjobb és legbiztosabb segítő erő a készség. Az elméletileg képzett, iskolázott és gyakorlatilag kipróbált közigazgatási tisztviselők fele erővel több munkát képesek végezni, mint a kezdők, akadozók, járatlanok. A készség és gyakorlatosság mellett a közigazgatási tisztviselő az ügyeket gyorsabban megérti, felfogja és mindjárt tisztában van a hiba orvosságával is.

Ezt igen jól tudja minden közigazgatási szakember és akit nemes becsvágya és kötelességérzete sarkal, az mindenekelőtt legtökéletesebb készségre törekszik. Olvas, műveli, képezi magát. Most a jó közigazgatási tisztviselőre kell alkalmazni a régi közmondást, hogy „*a jó pap holtáig tanul*“.

Hisz ez nem is lehet másként. A közigazgatásnak lévén feladata a haladó élettel járó személyi és tárgyi változásoknak a való életben keresztülvitele iránt intézkedni, a közigazgatási tisztviselő működésének sokoldalúsága csak fokozódik az életviszonyok örvendetes fejlődésével. Valóban gyermek-idő volt, mikor egy néptanító, ki az írás és olvasás művészetén kívül vajmi kevés tudománnyal bírt, egyszersmind a község jegyzői dolgait is elvégezhette, sőt még postamester-

séget is gyakorolt. Hol van messze mögöttünk ez a patriarchalis állapot, mikor napjainkban már egy alantás fogyasztási adótisztnek sokkal többet kell tudnia a status fináncz-tudományból, mint a régi világban a kincstári kamara méltóságos referendáriusainak?

Régen nagy szó volt az érettségi, a nyolcz osztály elvégzése. Manapság jóformán itt kezdődik a hivatalnoki kvalifikáció. És ez az elméleti képzettség, az iskolai minősítés is folyton emelkedőben van. Ámde a gyakorlatban már az iskola is kevés. Ezt a szakadatlan iskolázást folytatni kell fokozottabb erővel az életben. Minden a közérdeket érintő ügyről tájékozva kell lenni a közigazgatási tisztviselőnek. A saját szakmabeli tárgyainak irodalmával lépést kell tartania, mert ezek a szakadatlan eszme-csere következtében folyton tisztulnak, tökéletesednek s a legujabb felfogás jelzi a haladás irányát. Nem szabad neki egyetlen nappal sem hátrább maradni s ez az eleven, friss készütsége neki a legfőbb segítő ereje.

Ez azonban éppen nem teszi feleslegessé a *hivatali segéderők szaporítását*, mert egy-egy ember még a legnagyobb készütsége és ügybuzgósága mellett sem képes két vagy három, esetleg még több ember munkáját végezni. Pláne ott, ahol egész embereket követel a hivatali ügyek ellátása és nem csak olyan bejáró kisegítő erőről van szó. E tekintetben valóban szomorú állapotok észlelhetők a *községi és körjegyzői hivatalokban*, ahol a kellő segéderők nélkül nyomorgó jegyző egészségének kockáztatásával, életének meg rövidítésével járó erőfeszítés árán sem képes végig-gázolni a hivatalos teendők valóságos áradatán. A helyzetet csak súlyosbitja, hogy a községi és körjegyző ezen rendezetlen állapotoknak, melyeknek nem ő az oka, gyakrabban mégis megissza a keserű levét. S ez a kiméletlen, sőt sokszor kegyetlen birságolásokban jelentkezik, mert a falu jegyzője nem képes kellő gyorsasággal elvégezni például a járásbiró, a pénzügyi igazgató, a főszolgabiró s tudom is még kinek a meg-

hagyásait, aki mind-mind rendbirság terhe mellett rendelkezik a községi és körjegyzővel.

Mivel itt nem egyéni, hanem *hivatali szervezeti fogyatékoságokról* van szó és a községi és körjegyzőnek oly *nagymérvű megterheléséről*, mely alatt immár leroskad, *méltányosabban és igazságosabban* kellene tehát bánni azzal a pénzbirságotlasi hatalommal és ezt csak bebizonyítható, nyilvánvaló hanyagság esetében legyen szabad alkalmazni; különben csak elkeseredést okoz, de a közérdeknek nem használ. Valamint sietni kell a községi és körjegyzői fizetések tényleges rendezésével. Ne csak a papiroson maradjon az. Továbbá legsürgősebb az új állami anyakönyvi törvény (1904: XXXVI. t.-cz.) életbeléptetése, mely *állami hozzájárulás mellett* jelentékeny szervezeti változásokkal, a munkaségéderek szaporításával van összekötve.

Erről az állami anyakönyvi novelláról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag azt mondta a képviselőház közigazgatási bizottsága a jelentésében: „*A bizottság örömmel vette tudomásul a miniszterelnök urnak, mint belügyminiszternek, a községek fejlesztésére és a község közigazgatási szervezetének erősítésére irányuló törekvését.*“ Nos hát már ebből a törekvésből akar-nánk látni valamit a gyakorlatban is. Ha ez a kormány már nem képes arra, úgy az új kormánynak legyen legelső kötelessége a községi hivataloknak megfelelő segéderővel való ellátása, a már meglevő törvénynek e tekintetben sürgős végrehajtása. Az említett törvény szándékának megfelelőleg a községi és körjegyzőségek rendeztessenek akként, hogy az egyes községek *állami hozzájárulással* nagyközségekké és körjegyzőségekké alakíttassanak át és ezzel a segítséggel *segédjegyzői állásokat rendszeresítsenek*, szakképzett munkatársak számára.

Szerkesztői üzenetek.

Cs. I. *körjegyző, Enyiczke*. Köszönjük a szives elismerést, a hat rendbeli nyugtát elküldtük. — Dr. Sz. G. *főispáni titkár, Dicsőszentmárton*. Kitüntető sorait hálásan köszönjük. A csereszonyt a „*Kis-Küküllővel*” szivesen fentartjuk. Bővebben levélben. — P. F. *városi tanácsnok, Pécs*. Köszönjük a szives érdeklődést. A városi tisztviselők fizetésének rendezését és javítását minden erőnkkel előmozdítjuk. Az „*Észrevételek*”-ben ez volt az első, de nem utolsó szavunk. Ezzel a nagyfotossága társadalmi és közigazgatási kérdéssel foglalkozunk gyakrabban, kifejtvén és indokolván még bővebben azokat az alapelveket, melyeket előző számunkban csak ugy nagyjában odavetettünk. Bővebben levélben magánügyekről. — N. I. *körjegyző, Törölköppány*. Kitüntető szives elismerését nagyra becsüljük. Örülünk, hogy folyóiratunk czimének teljesen megfelel és nélkülözhetetlen gyakorlati utmutatóul szolgálunk a közigazgatási tisztviselőknek mindennapi működésüknél. Ezt a jóakaratu elismerést csakugyan jogosultabb szakembertől alig hallhatjuk, mint a ki 19 évet töltött a jegyzői pályán a mi szép Somogy megyénkben. Éltrevaló javaslatát annál is inkább helyesljük, mert mi már eleve intézkedtünk, hogy a jelzett irányban az orvosrendőri ügyeket felölölő kézi könyvet írjanak a számunkra. Erre pályázatot hirdettünk. Ez is tisztán gyakorlati czélú kézi könyv lesz. A pályázat márcz. 1-én lejár. — Sz. Gy. *főszolgabíró, Tornalja*. Köszönjük a szives figyelmeztetést. A kiadóhivatal intézkedett. — B. P. *számmellenőr, Déva*. Mély hálára kötelezett benünket szives jóakarataival és kitüntető elismerésével. Rajta leszünk, hogy minél tökéletesebben megvalósítsuk programunkat, melynek czélja, hogy a közigazgatási tisztviselői karnak hasznos utmutatással szolgáljunk mindennapi terhes munkájában, a mi gyakorlati irányu kézi könyveinkkel. Új könyvsorozataink erről bizonyára meg fogják győzni az érdeklődőket. Jóindulatát és szives barátságát folyóiratunk és a magunk részére továbbra is kérjük. — Sz. K. G. *segédjegyző, Bucsesd*. Köszönjük szives elismerését. Beigtattuk előfizetőink sorába, a b. levelében említett feltétellel. — M. M. *Gagybátor*. Nagyon örülünk a jó gondolatnak. Levél ment. Rajta, hozzá kell fogni a munkához. A folyóiratunk elküldtük. — G. S. *Jolsva, I.* Nem volt rá még eset, hogy az államszámvetési állanvizsga letételét valakinek a négy polgári iskola alapján megengedték volna, ha csak valaki oly állásban nem volt, melyre nézve tőle valamely törvény vagy rendelet értelmében ez a vizsga követeltetett. Ennek erre a már elfoglalt állásra való tekintettel megengedték. De most ilyen állásról nincs szó. Ám próbálja meg, folyamodjék. A sikerre kevés kilátás van. Jól okolja meg kérvényét. II. Érettségi vizsga nélkül sem állami, sem törvényhatósági számvevő vagy pénztárnok ugy sem lehet. Ennélfogva a vizsga egészen felesleges. — Dr. T. G. *Balázsfalva, I.* A főszolgabírónak van igaza. II. A főszolgabírónak minden diszkreczionális joga átháramlik a törvényes helyettesére. Ez a szolgabíró, a ki tehát a jegyzőválasztáson oly függetlenül jár el, mintha ő volna a főszolgabíró. Épen azért azt kandidálhatja, a ki akar.